

Légi személyszállítási teljesítmények az Európai Unióban

A tartalomból

- 1 A legnagyobb légiutas-forgalmú uniós országok
- 2 A legnagyobb utasforgalmú uniós légikikötők
- 2 A legnagyobb forgalmú légi viszonylatok
- 2 Az uniós légiflotta jellemzői
- 3 Táblázatok

A legnagyobb légiutas-forgalmú uniós országok

2008-ban az **Európai Unió** légiutas-forgalma 798 millió főt tett ki. A teljesítmény legnagyobb része, 44%-a a tagállamok között, 35%-a az unióon kívüli országok viszonylatában valósult meg, a belföldi forgalom részaránya pedig 21% volt¹.

2008-ban a **tagállamok közül** a legnagyobb forgalmat Nagy-Britannia bonyolította le. A szigetországon kívül még Németország, Spanyolország, Franciaország és Olaszország, azaz a nagy népességű országok esetében haladta meg az éves utasforgalom a százmillió főt. Valamennyi uniós tagállam 2008. évi utasforgalma nagyobb volt, mint a három évvel korábbi, s számos új tagállamban az éves átlagos növekedési ütem kétszámjegyű volt ([Lásd Táblázatok 1. tábla](#)).

Valamennyi tagország esetében a **tagállamok közötti relációban** regisztráltak a legnagyobb utasforgalmat, s e viszonylat súlya – Franciaország kivételével – valamennyi tagországban abszolút többséggel rendelkezett, azaz részesedése meghaladta az 50%-ot. A második legfontosabb viszonylatot jellemzően az unióon kívüli országok csoportja jelenti. A huszonhét tagállam közül mindössze négy esetében jelentősebb a nemzeti forgalom részaránya, mint az unióon kívülié. Ezek nagy területű – s így jelentős országon belüli távolságokkal jellemezhető – államok, úgymint Spanyolország, Olaszország és Svédország. Görögország esetében pedig a kiterjedt szigetvilág miatt jelentős a belföldi légi szállítás szerepe.

2008-ban az Európai Uniónak 6,6 milliárd eurós aktívuma származott **légi személyszállítási szolgáltatások külkereskedelméből**. A tagállamok nem teljes körére rendelkezésre álló adatok szerint a legnagyobb, 4,5 milliárd eurós többlet Hollandiában keletkezett, míg a legjelentősebb passzívum Nagy-Britanniát és Olaszországot jellemezte (3,1 milliárd, illetve 3,0 milliárd euró).

Az **unióon belüli légiutas-forgalom** legfontosabb kétoldalú viszonylataiban jellemzően azon országok szerepelnek, amelyek a teljes forgalmukat tekintve is nagy szállítók. Nagy-Britannia a tíz legjelentősebb kétoldalú kapcsolatból például öt esetében is megtalálható, míg az ötödik legnépesebb uniós ország, Spanyolország – Olaszországhoz hasonlóan – négy

helyen szerepel. Spanyolország a két legjelentősebb forgalmú kétoldalú viszonylatban egyaránt megtalálható, ami jelentős részben a mediterrán ország turisztikai vonzerejével magyarázható.

A legjelentősebb légiutas-forgalmi kapcsolatok az uniós tagállamok között, 2008*

Rangsor	Viszonylat	Utasforgalom, millió fő	Részesedés, % (EU-27 = 100,0)
1.	Nagy-Britannia – Spanyolország	34,7	10,6
2.	Németország – Spanyolország	21,9	6,8
3.	Írország – Nagy-Britannia	12,2	3,8
4.	Franciaország – Nagy-Britannia	11,9	3,7
5.	Nagy-Britannia – Németország	11,1	3,4
6.	Nagy-Britannia – Olaszország	10,7	3,3
7.	Németország – Olaszország	10,4	3,2
8.	Olaszország – Spanyolország	9,9	3,1
9.	Franciaország – Spanyolország	8,4	2,6
10.	Franciaország – Olaszország	8,1	2,5

*Az utasforgalmi adatok a két ország által jelentett teljes (érkezések + indulások) forgalmi adatok egyszerű számtani átlaga, míg a részesedési adatokat az Eurostat-tól vettük át.

Érdeemes megemlíteni, hogy a brit–francia, valamint a táblázatban nem szereplő brit–belga viszonylatú légi szállítás teljesítményére csökkentőleg hat a Csatorna-alagúton keresztül megvalósuló vasúti forgalom. 2006. évi adatok szerint a Nagy-Britannia és Franciaország közötti utasforgalom ugyanis a tagállamok közötti legnagyobb vasúti teljesítményt, 13,0 millió főt tett ki, de az Eurostar-szerelvények szolgáltatásait Nagy-Britannia és Belgium között is 2,4 millióan vették igénybe.

2006-ban és 2007-ben a légi szállítás a teljes uniós **energiafelhasználás** mintegy 4,5%-át jelentette, a szállítási ágazat energiafelhasználásából pedig 14%-kal részesedett. Ennél az aránynál a légi szállításnak mind a személyek, mind az áruk szállítási teljesítményében kisebb (9, illetve 0,1%) a részesedése, azaz a légi szállítás fajlagosan több energiát fogyaszt, mint a szállítási ágazatok átlagosan. (A vasút ezzel szemben kevesebbet, s így környezetkímélőbb: részesedése a szállítási ágazat energiafelhasználásából 2,4%, az utaskilométerben mért személyszállítási teljesítményből 6%, az árutonna-kilométerben mért áruszállítási teljesítményből pedig 10,5%.)

A légi közlekedés biztonságáért felelős európai ügynökség, a European Aviation Safety Agency (EASA) adatai szerint 2008-ban három **halálos baleset** következett be a szervezetenél regisztrált repülőgépekkel kapcsolatban, amelyben 160 ember veszítette életét. Bár a légi szerencsétlenségek az egy balesetre jutó halálos áldozatok magas számából fakadóan sokszor a híradások élén állnak, ennek ellenére a légi közlekedés más közlekedési módokhoz képest igen biztonságosnak tekinthető. Az Eurostat adatai szerint a vasúti közlekedési balesetekben évente mintegy 1500-an,

¹ Az arányok kiszámításakor az uniós tagállamok közötti, valamint a belföldi szállításra vonatkozóan csak az indulási adatok kerültek számbavételre. Ezt – azaz a kettős számbavétel elkerülését – az unióon kívüli relációval való összehasonlíthatóság biztosítása teszi szükségessé, amely viszonylatban csak a tagállamokban található légikikötők forgalmára rendelkezik adatokkal az uniós statisztika. A fentiek alapján az unió teljes szállítási teljesítménye nem egyezik meg a tagállamokra vonatkozó adatok összegével, mivel utóbbiak a nemzetközi viszonylatban a teljes (érkezési + indulási) forgalmat tartalmazzák.

a közútiakban pedig 43 ezren vesztek életüket, szemben a kereskedelmi célú légi személyszállítással, amelyek baleseteihez kapcsolódóan – hosszabb időtáv átlagát vizsgálva – évente mintegy 100 fő halálozik el.

A legnagyobb utasforgalmú uniós légikikötők

Az uniós statisztika főbb **légikikötőknek** azokat a repülőtereket tekinti, amelyek éves utasforgalma meghaladja a 150 ezer főt. Az Európai Unióban 2007-ben 278 repülőtér felelt meg ennek a feltételnek, s a legtöbb közülük Franciaországban működött (42). A teljesítményekhez hasonlóan a légikikötők számát vizsgálva is a nagy tagállamok találhatók a rangsor elején: Spanyolországban 35, Nagy-Britanniában 33, Olaszországban 30, Németországban pedig 26 ilyen repülőteret regisztráltak.

Az Európai Unió **legnagyobb** személyforgalmú **repülőtere** 2008-ban is a London Heathrow repülőtér volt, amelynek forgalma 67 millió főt tett ki. A párizsi Charles de Gaulle repülőtéren ennél kevesebb, mintegy 60 millió fő fordult meg utazási céllal, de a járatok számát tekintve a legnagyobb francia repülőtér megelőzte a legjelentősebb britet. E légikikötő esetében ugyanis 529 ezer járatot regisztráltak 2008-ban, ami azt jelenti, hogy perceként érkezik egy légi jármű a repülőterre vagy száll fel onnan ([Lásd Táblázatok 2. tábla](#)).

A repülőterek közül London, Heathrow esetében volt a legmagasabb az unió kívüli viszonylatban utazók száma (39 millió fő), a tagállamok közötti utasforgalom az Amszterdam, Schiphol repülőtéren volt a legjelentősebb (27 millió fő), míg a legtöbb belföldi utast a Madrid, Barajas légikikötő vonatkozásában regisztrálták (21 millió fő).

Egy-egy országban a repülőterek közötti „munkamegosztás” is megfigyelhető, már ami a forgalom irányát jellemzi. Az, hogy a párizsi Charles de Gaulle, valamint a frankfurti repülőtér Franciaország, illetve Németország legforgalmasabb légikikötője, a nemzetközi viszonylatban lebonyolított forgalmuk nagyságával magyarázható, a belföldi viszonylatban ugyanakkor a szintén fővárosi Orly, valamint a müncheni légikikötő forgalma a legjelentősebb.

A legnagyobb forgalmú légi viszonylatok

2008-ban a legfontosabb unió belüli légi viszonylatot a Madrid–Barcelona útvonal jelentette, 3,5 millió utassal. Az utasok száma 2007-hez képest ugyanakkor jelentősen, közel negyedével visszaesett, ami elsősorban a két várost összekötő nagy sebességű vasút² üzembe állításának a következménye. Figyelmet érdemel, hogy a tíz legnagyobb forgalmú unió belüli légi kapcsolatból nyolc belföldi viszonylatú, s a legnagyobb, különböző országokban található repülőtérpáros, a London–Dublin viszonylat csak az ötödik a rangsorban.

([Lásd Táblázatok 3. tábla](#))

Az **unió kívüli légi forgalom** lebonyolítási központjának London, Heathrow tekinthető, miután a tíz legjelentősebb forgalmú kapcsolat első öt helyén, de a kilencedik és tizedik helyen is ez a légikikötő áll.

Az uniós légiflotta jellemzői

2007-ben az Európai Unió tagállamaiban több mint 4300 **kereskedelmi célú, személyszállító légi jármű**³ volt lajstromba véve. A személyszállító flotta nagysága két év alatt több mint négytizedével nőtt; a növekedési tendencia lényegében valamennyi tagállamra megfigyelhető volt. A legnagyobb repülőgép-állománnyal rendelkező Nagy-Britanniát (841 darab) Németország és Franciaország követte a sorban, 689, illetve 451 légi járművel. Hazánk légiflottája 44 gépből állt. A jellemzően interkontinentális viszonylatban használt, több mint 250 utas szállítására képes, ún. szélestörzsű gépek 2007. évi száma 512 volt uniós szinten, s Nagy-Britannia nemcsak a teljes repülőgép-állományból, hanem e gépekből is a legnagyobb parkkal rendelkezett a tagállamok közül (138 darab).

Az európai uniós légi szállítási tevékenység végzésének liberalizálásával a **diszkont légitársaságok** forgalma jelentős növekedést ért el az elmúlt néhány évben. A Légitársasági Almanachként számon tartott OAG (Official Airline Guide) adatai szerint 2007-ben az uniós lajstromozású légiflotta férőhely-kapacitásából 28%-kal részesedtek a fapados légitársaságok, szemben a hat évvel korábbi 6%-os aránnyal.

² Nagysebességű vasútról akkor beszélhetünk, ha a szerelvény sebessége az adott pályaszakaszon valamelyik pontján meghaladja a 250 km/órát.

³ A személyszállító légi járművek rendeltetésük szerint személyek, utaspoggyászok és levélpostai küldemények továbbítására alkalmasak. Az adat a személy- és áruszállításra egyaránt igénybe vehető gépeket nem tartalmazza.

További információk, adatok (linkek)

Uniós adatokért
keresse az

[EU-INFO statisztikai szolgálatot](#)

Elérhetőségek:

tamas.herzog@ksh.hu
Telefon: +361-345-6900

[Információs szolgálat](#)
Telefon: +361-345-6789

www.ksh.hu

Táblázatok

1. tábla

Az európai uniós tagállamok légiutas-forgalmi teljesítménye, 2008

Rangsor	Ország	Az utasforgalom		Az utasforgalom megoszlása, %		
		millió fő	éves átlagos változása, 2006–2008, %	belföldi	unión belüli	unión kívüli
1.	Nagy-Britannia	213,9	+1,6	12	58	31
2.	Németország	166,1	+4,4	15	51	33
3.	Spanyolország	161,4	+4,0	25	62	12
4.	Franciaország	122,7	+4,4	22	42	36
5.	Olaszország	105,2	+6,2	27	54	19
6.	Hollandia	50,4	+2,8	0	58	42
7.	Görögország	34,4	+3,8	19	67	14
8.	Írország	30,0	+7,4	3	86	11
9.	Svédország	27,8	+9,8	24	59	17
10.	Portugália	25,2	+7,5	11	71	18
11.	Dánia	24,6	+3,6	8	65	27
12.	Ausztria	23,9	+6,7	3	67	30
13.	Belgium	22,0	+7,3	0	69	30
14.	Lengyelország	18,7	+38,3	5	74	21
15.	Finnország	14,9	+6,3	18	62	20
16.	Csehország	13,4	+6,0	2	72	26
17.	Magyarország	8,4	+2,1	–	76	24
18.	Románia	8,0	+32,0	8	78	14
19.	Ciprus	7,2	+2,1	0	82	18
20.	Bulgária	6,4	+5,7	2	79	19
21.	Lettország	3,7	+25,4	1	75	24
22.	Málta	3,1	+4,3	–	91	9
23.	Szlovákia	2,6	+19,6	7	78	15
24.	Litvánia	2,6	+21,2	0	80	20
25.	Észtország	1,8	+9,0	1	80	19
26.	Luxemburg	1,7	+3,7	0	81	19
27.	Szlovénia	1,6	+10,7	–	61	39

Az Európai Unió tíz legnagyobb utasforgalmú repülőtere és az ebben a rangsorban nem képviselt országok legnagyobb légitikötői, 2008

Rangsor	A város, repülőtér neve	Utasforgalom, millió fő	Éves átlagos változási üteme, 2006–2008, %	A járatok száma, ezer darab	Kifutó-, leszállópályák száma	Beszállókakuk száma
					darab, 2007	
Legnagyobb forgalmú repülőterek						
1.	London, Heathrow	66,9	-0,4	470	3	..
2.	Párizs, Charles de Gaulle	60,5	+4,3	529	4	95
3.	Franfurt/Main	53,2	+0,9	452	3	147
4.	Madrid, Barajas	50,4	+6,5	448	4	..
5.	Amszterdam, Schiphol	47,4	+2,5	419	6	105
6.	Róma, Fiumicino	34,8	+7,8	336	3	..
7.	München	34,4	+6,5	404	2	142
8.	London, Gatwick	34,2	+1,5	256	2	94
9.	Barcelona	30,4	+4,0	304	3	63
10.	Párizs, Orly	26,2	+1,8	234	3	72
További uniós országok legnagyobb repülőterei						
11.	Dublin	23,4	+8,5	197	3	67
14.	Koppenhága, Kastrup	21,7	+3,0	254	3	90
16.	Bécs, Schwechat	19,7	+7,6	259	2	..
18.	Brüsszel, National	18,4	+4,8	219	3	98
19.	Stockholm, Arlanda	18,1	+1,8	204	3	55
21.	Athén, Eleftherios Venizelos	16,4	+4,7	183	2	53
23.	Lisszabon	13,6	+6,6	137	2	..
24.	Helsinki, Vantaa	13,4	+6,5	174	3	21
27.	Prága, Ruzyne	12,6	+5,5	166	2	53
35.	Varsó, Okecie	9,5	+10,2	139	2	13
38.	Budapest, Ferihegy	8,4	+2,1	105	2	30
54.	Larnaka	5,5	+3,1	54	1	9
60.	Bukarest, Otopeni	5,1	+19,4	68	2	13
76.	Riga	3,7	+25,4	54	1	13
84.	Szófia	3,2	+17,7 ^A	39	1	18
85.	Málta, Luqa	3,1	+4,3	27	2	14
103.	Pozsony, Ivanka	2,2	+7,6 ^B	25	2	7
104.	Vilnius	2,0	+16,9	35	1	14
118.	Tallinn, Ülemiste	1,8	+9,0	32	1	5
124.	Luxembourg	1,7	+3,7	39	1	..
127.	Ljubljana, Jože Pučnik	1,6	+10,7	37	1	13

^A A 2007. évhez képest bekövetkezett növekedési ütem.

^B A 2007–2008. évek átlagos növekedési üteme.

A legnagyobb személyforgalmú légitikötő-párok, amelyekben legalább az egyik repülőtér uniós országban található, 2008

Rang-sor	Viszonylat	Utasforgalom, ezer fő	Rang-sor	Viszonylat	Utasforgalom, ezer fő
Európai Unión belüli			Európai Unión kívüli		
1.	Madrid, Barajas – Barcelona	3 498	1.	London, Heathrow – New York, Kennedy	2 803
2.	Róma, Fiumicino – Milánó, Linate	2 473	2.	London, Heathrow – Dubai	1 652
3.	Párizs, Orly – Toulouse Blagnac	2 325	3.	London, Heathrow – Hong Kong	1 494
4.	Párizs, Orly – Nizza/Côte d'Azur	2 281	4.	London, Heathrow – Los Angeles	1 461
5.	London, Heathrow – Dublin	1 811	5.	London, Heathrow – Chicago, O'Hare	1 460
6.	London, Heathrow – Amszterdam, Schiphol	1 708	6.	Koppenhága, Kastrup – Oslo, Gardermoen	1 290
7.	Madrid, Barajas – Palma De Mallorca	1 708	7.	Párizs, Charles de Gaulle – New York, Kennedy	1 214
8.	München – Hamburg	1 705	8.	Párizs, Charles de Gaulle – Montreal, Pierre Elliot Trudeau	1 105
9.	Róma, Fiumicino – Catania, Fontanarossa	1 668	9.	London, Heathrow – Szingapúr, Changi	1 066
10.	Berlin, Tegel – Frankfurt/Main	1 601	10.	London, Heathrow – Washington Dulles	1 041